

TOSAMA

ŠTEV. 7
LETO VII

julij
1971

GLASILO TOVARNE SANITETNEGA MATERIALA - DOMŽALE

Sodelovanje s firmo MÖLNLYCKE

Še noben članek za naš list »TO-SAMA« nisem napisal s takim veseljem in zadovoljstvom kot ravno sedaj, ko bom skušil na kratko opisati in seznaniti bralce in člane našega podjetja o novih izdelkih katerih montaža strojev se ravno sedaj končuje v novi, lepi dvorani mikalnice. Prepričan sem, da že vsi člani našega kolektiva vedo, da se montirajo stroji za novo vrsto damskih vložkov »MIMOSEPT« in plenice za enkratno uporabo kvalitete Mölny.

Verjetno vam ni bilo po volji, ker vas nismo že doslej kaj več javno v TOSAMI obveščali o pripravi, razgovorih, proizvodnji, tehnološkem postopku, kvaliteti, prodaji itd., o navedenih novih izdelkih in da so se vse informacije ter odločanja o kooperacijskem sodelovanju in nakupu strojev odvijali več ali manj le v krogu organov samoupravljanja in strokovnih služb. Upam, da nam boste to oprostili, kajti prosti trg, tržni pogoji in konkurenčna podjetja nam to ne dovolijo, »kar je previdnost še vedno najboljša mati modrosti«.

Tudi v tem članku vam ne bom mogel vsega opisati, kaj in kako se je celotni proces odvijal, od zamisli, prvih stikov, obiskov, razgovorov, odločanj, podpisa kooperacijske pogodbe, nakupa strojev do priprave proizvodnje, kajti problemov je bilo nešteto, odločitev še težja. Vsega ne morem opisati ker bi bilo preobširno. Zato mi dovolite, dragi sodelavci, da vas na kratko seznanim o bistvenih točkah kooperacije, proizvodnje in prodaje novih izdelkov.

Že leta 1968 smo pričeli resno razmišljati o proizvodnji in prodaji damskih vložkov in plenice za enkratno uporabo izdelanih po novem tehnološkem postopku in novih surovinah, katerih kvaliteta se je v državah zahodnega trga že močno uveljavila. Kvaliteta in lepa oblika damskih vložkov in plenice je bila v naših očeh polna zavidenja ter

velika želja in trdna odločitev za proizvodnjo pri nas.

Celotna raziskava in analiza tržišča potrošnje, predvsem damskih vložkov kvalitete naše dosedanje proizvodnje ter nadaljnja perspektiva razvoja potrošnje in prodaje nas je privedla do zaključka, da povečamo dosedanje asortiman damskih vložkov še z novo in mnogo boljšo kvaliteto od dosedanjih. Nadalje smo imeli v mislih tudi stalno problematičnost nabave kvalitetnih surovin za proizvodnjo damskih vložkov kvalitete »Vir«, katerih surovine postajajo problematične iz leta v leto in to v kvalitetnem in kvantitetnem pogledu, kar nam je zmanjšalo možnosti povečane proizvodnje za potrebe našega trga.

Naj na kratko analiziram še plenice za enkratno uporabo. Kaj nas je privedlo do odločitve, da uvrstimo v naš proizvodni program

popolnoma nov izdelek na našem trgu, kateri se iz leta v leto vedno bolj uveljavlja? Moram odgovoriti, da predvsem potrošnja na zahodnem tržišču, dvig življenjskega standarda pri nas in na koncu, želeli smo pohiteti, da bi bili prvi proizvajalci tega izdelka na našem trgu. Intenzivno smo pričeli z raziskavo inozemskega trga z namenom izbrati odgovarjajočo kvaliteto damskih vložkov in plenice, ki bi po svoji kvaliteti in prodajni ceni odgovarjala potrebam našega trga. Ob istem času pa smo raziskovali tudi proizvajalce strojev za to proizvodnjo.

Po razmeroma kratkem času smo bili vsi enotnega mnenja, da bi potrebam našega trga kvalitativno in ceneno še najbolj odgovarjali damski vložki »Mimosept« in plenice »Mölny«, ki jih po licenci firme Mölnlycke — Švedska izdeluje firma Austrohahn — Salzburg.

Prve razgovore s predstavnikom firme Mölnlycke — Göteborg Švedska smo imeli že 12. 11. 1969, nato so sledili intenzivni razgovori in dopisovanja vse do 15. 10. 1970, ko smo podpisali pogodbo o medsebojni kooperaciji in sodelovanju. Težko je bilo uskladiti njihove prvotne zahteve z našimi zunanjetrgovinskimi in deviznimi predpisi ter materialnimi možnostmi našega podjetja. Z obojestranskim razumevanjem in željo po skupnem sodelovanju smo prebrodili vse težave ter podpisali kooperacijsko pogodbo v korist obeh partnerjev.

Glavne kvalitete lastnosti damskih vložkov »Mimosept« so sledeče:

1. Velika moč vpijanja v notranjost vložka — kar pomeni zanesljivost.
2. Idealna razdelitev tekočine v notranjosti vložka — velika učinkovitost upijanja materiala — kar pomeni zanesljivost.
3. Zelo mehka vlakna, s katerimi je ovita notranjost vložka — kar pomeni mehko in udobnost.
4. Mehka mrežica, ki daje vložku lepo obliko in služi istočasno za pritrditev na damski pas — kar pomeni mehko in udobnost.
5. Plastificiran papir na zunanji strani vložka popolnoma zadrži tekočino, spodnje perilo ostane čisto — kar pomeni zanesljivost.
6. Deodorant, ki se dodaja v procesu proizvodnje zadržuje vonj in daje dodatno svežino — kar pomeni udobje in dobro počutje.

Vsak kvaliteten damski vložek mora biti:

1. zanesljiv
2. udoben in
3. lepo oblikovan.

Glavne kvalitete lastnosti plenice za enkratno uporabo so sledeče:

1. Velika moč vpijanja in enakomerna razdelitev tekočine v notranjost plenice.
2. Plenice so na koncu mehke in nimajo trdih robov, da bi se lomile ali drgnile kožo.
3. Sestavljene so:
 - iz treh slojev brušene celuloze, ki tekočino vsrkavajo in enakomerno porazdelijo.
 - iz treh plasti staničevine, ki obdajajo brušeno celulozo.
 - vsi sloji skupaj so oviti z novim tekstilnim materialom, ki je na koncih mehko spojen.
4. Plenica je tako mehka in debela, da povsem lahko zamenja plenico iz tekstila.
5. Z Mölny plenici za enkratno uporabo in hlačkami dosežete najbolj enostavno in pravilno higiensko nego dojenčka.

Izdelujejo se v treh velikostih:

1. za dojenčke do 4 mesecev starosti, so manjše oblike in lažje.
2. za dojenčke nad 4 mesece starosti so normalne velikosti in teže.

3. za nočno uporabo, so težje in imajo veliko moč vpijanja.

Sedaj pa vam želim predstaviti firmo Mölnlycke s katero imamo že precej dobro organizirano skupno sodelovanje.

Firma Mölnlycke je danes stara približno 18 let. Razvila se je od stare predilnice, danes pa zaposluje že preko 5.000 delavcev. Letni bruto produkt znaša že 60.000.000 \$ izvažajo pa 50 % svojih kapacitet. V proizvodnji plenice za enkratno uporabo so prvi v Evropi, v proizvodnji damskih vložkov pa prvi do drugi v Evropi.

Pred osemnajstimi leti se je od predilnice postopoma razvijala v veliko tekstilno industrijo. Svoje tovarne imajo v raznih državah Evrope kakor: v Nemčiji, Norveški, Finski, Danski, Franciji, Italiji, Španiji, Portugalski, Holandiji in Avstriji.

Proizvodni program firme je sledeč:

1. Predilnica, tkalnica, belilnica, barvarna, tiskarna in sukanec.
2. Tekstilna konfekcija: moško perilo ter ostali izdelki lahke in srednje teže konfekcije.
3. Sanitetna konfekcija: vata, gaza, ovčji, lepljivi obliži itd.
4. Parfimska konfekcija: robci, serveti, staničevina plenice itd.
5. Proizvodnja netkanega blaga iz katerega izdelujejo razne konfekcijske izdelave kakor plašče, kape, maske, posteljno perilo, zavese, prte itd.
6. Razni konzumni izdelki in izdelki za intimno higieno kakor: razne vrste damskih vložkov, tamponi OB, hlačke za dojenčke, robce za osvežitev in robce za intimno higieno, intimni sprej, puder, mlo itd.

7. Proizvodnja in konstrukcija strojev in naprav za to področje proizvodnje. Iščejo še novih poti za nove artikle na vseh področjih. Imajo tudi več licenčnih pogodb, predvsem pa zelo dobro sodelujejo s sledečimi firmami: Monetti Roberts — Florenca, Smit Newi — Anglija in Carl Hanhn — Düsseldorf.

Občudovanja vredna je njihova organizacija in sistematizacija delovnih mest, ki je zelo učinkovita in moderna. Vsak član podjetja ima točno določen obseg dela, samostojnost v delu, ki je povezan z veliko odgovornostjo v kolikor se postavljene naloge ne izvršijo. Upam, da jih bomo tudi mi v našem podjetju vsaj malo posnemali!

Prepričan sem, da vas zanima tudi vsebina kooperacijske pogodbe na kateri sčeni vse naše medsebojno sodelovanje. Skušal bom seveda zopet na kratko opisati glavne značilnosti dogovora kajti celotna pogodba obsega 25 tipkanih strani.

1. Prodajno območje obsega teritorij Jugoslavije, pravico pa imamo tudi do izvoza v Grčijo in Turčijo. Izvoz je mogoč tudi na ostala področja po predhodnem medsebojnem dogovoru.
2. Pogodba nam zagotavlja pravico do vseh medsebojnih izboljšav in dosežkov na tem področju v recipročni obveznosti, vključno novih patentov, blagovnih znamk, pakiranja itd.
3. Dolžni smo izdelovati vložke in plenice v kvaliteti, ki je dogovorjena in je samovoljno ne smemo spreminjati.
4. Dolžni smo varovati kot tajnost ves know-how (proizvodni postopek) in strojno opremo.

5. Pogodba je podpisana za dobo 10 let. Pogodbo se lahko tudi prekinе v slučaju pogodbene nezvestobe partnerjev.
6. Naša obveznost je v tem, da bomo pri firmi Mölnlycke kupovali del surovin potrebnih za to proizvodnjo, ki se v Jugoslaviji ne izdeluje.
7. S posebnim dogovorom je urejen tudi naš izvoz damskih vložkov in plenice na tretja tržišča kakor tudi naš izvoz ostalih izdelkov na-

še proizvodnje, predvsem sanitetni material.

8. Dogovorjeno je tudi, da bodo damski vložki imeli naziv »Mimo-sept« in plenice za enkratno uporabo »Mölnly«.

Ob zaključku tega članka bi vam odgovoril še na nekoliko vprašanj, ker sem prepričan, da bo članek sprožil vrsto novih dilem, novih predlogov o nadaljnjem sodelovanju s to firmo.

Predvsem bi vam želel povedati, da tu ni mogoče kaj dosti prognozirati, kajti želja je velika, denarja pa malo. Nadaljnji razvoj je odvisen od nas samih, kako bomo gospodarili in delali ter koliko sredstev bomo lahko namenili za nadaljnji perspektivni razvoj tovarne. Tudi konkretno o izdelkih kaj in v čem bi še lahko kooperirali, je boljše, da iz previdnosti še molčimo in naj čas prinese svoje.

Bajec Slavko oec

22. JULIJ 1941

Obdobje od 27. aprila 1941 do 22. julija 1941 je bilo obdobje, katero je pognalo kali splošnega odpora proti osvajalcem naše zemlje, ki so na svoji krvavi poti teptali vse od svobode do načrtnega raznarodovanja.

V tem času so se vrstili sestanki voditeljev vseh strank, katere so se odločile postaviti v bran okupatorju pod vodstvom KPJ. To obdobje je postalo prelomnica v zavesti teptanega ljudstva, ki je s svojo sposobnostjo in ljubeznijo do Slovencev in slovenske zemlje postavilo temeljni kamen upora.

Ko je okupator, dne 22. julija, napadel Sovjetsko zvezo, je bila stvar zreła, da se oglasijo pristrelji in da prve diverzantske akcije opozorijo napadalce, da slovenski narod ni pristizen ob tla, pač pa jasen dokaz, da je napočil »DAN VSTAJE«.

To je bil zgodovinski premik, kateri vsa dolga vojna leta ni tudi za trenutek obstal, ampak se je nenehno razvijal in krepil.

Res, da tako mogočna vstaja malega naroda ni bila cenena. Padli so najboljši sinovi domovine, okupator je pospešeno izvajal represalije nad ljudstvom, zapori so se polnili, vasi so gorele, talci so klicali k upor in z besedo »svoboda« na ustih ponosno umirali. Toda reka Slovencev je dobivala svoje pritoke na vseh področjih.

Resnično, bili so težki časi. Mraz, lakota in smrt niso ustavljali narodnih mas na pohodu v lepši čas.

Zato danes praznujemo 30. obletnico začetka herojske in neenake borbe proti fašizmu vseh vrst, kateri je za vsako ceno hotel podjarmiti svet, kar se pa ni in ne sme nikdar zgoditi. Kolo zgodovine se vrti samo naprej in to v smer socializma.

Ob tej priliki želi uredništvo TO-SAME uspešno nadaljevanje graditve socializma in sodelavcem iskreno čestita.

I. K.

Vrednostna analiza III

Cilj vrednostne analize, ki je vskladitev vrednosti funkcije proizvoda s proizvodnimi stroški, lahko dosežemo, če bomo pri delu sistematično upoštevali zaporedne faze vrednostne analize, ki so:

1. zbiranje informacij
2. raziskave
3. kritično proučevanje predlogov
4. študij variant
5. zaključki

Povejmo malo več o njih!

1. Zbiranje informacij

Ko se odločamo za vrednostno analizo nekega izdelka, moramo najprej proučiti njegovo pomembnost v prodaji. Temu najbolje služi tkim. ABC metoda, ki smo jo letos uvedli tudi pri nas in je predstavljena v Gospodarskem načrtu 1971 na strani 70 v kombinaciji s stranjo 69. Vrednostno analizo zasluži predvsem izdelki grupe A, saj so za podjetje najinteresantnejši, za ostale izdelke pa je treba iskati pot v višje grupe, če pa to ni mogoče, se jim je le bolje odpovedati in jih nadomestiti z drugimi, boljšimi.

Za vrednostno analizo so pomembni takile podatki: rezultati tržne analize in zahteve prodajne službe, prodajni pogoji, standardi, farmakopeje, proizvodni problemi, priporočila potrošnikov, planske in obračunske kalkulacije. Nadalje potrebujemo informacije o funkcijah izdelka — primarnih, to je tistih, zaradi katerih izdelek bolj prodaja (izgled ipd.). Te funkcije potem ovrednotimo glede na njihov pomen, nato pa še za vsako funkcijo izdelka ugotovimo stroške.

2. Raziskave — zbiranje idej

Ko so informacije zbrane glede na pomembnost, vrednost in stroške funkcij izdelkov ter tudi ustrezno razvrščene, pristopimo k raziskavam informacij, k zbiranju idej za izboljšanje funkcij, materialov, postopkov ipd. Za vrednostno analizo zbrano ekipo se informira o problemu, čla-

ni ekipe pa potem v posebne vprašalnike zbirajo ideje o reševanju problema. Zabeleži se vse ideje ne glede na uporabnost. To — razglabljanje in zbiranje idej je pri vrednostni analizi najvažnejša faza. V tej fazi je zelo važno, da nas ne moti tisto, kar obstoja in česar smo navajeni pri vsakdanjem delu. Vse to je dobro pozabiti in se lotiti reševanja problema z vso možno fantazijo in znanjem, sproščeno in iz novih zornih kotov.

3. Kritično proučevanje predlogov

Po prejšnji fazi zbrane ideje kritično proučimo glede na možnost izvedbe in stroškov, ki bi tako nastali. Že po prvi selekciji izločimo tiste predloge, za katere že kratka analiza pokaže, da ne pridejo v poštev za poglobljenejši študij. Ostale predloge pa se natančno obdela, pri čemer se predvsem upošteva naslednje možnosti: uporaba kvalitetnih, toda cenejših materialov, cenejših proizvodnih postopkov, kombiniranje več funkcij izdelka, lastno delo namesto posluževanja storitev ipd. Da bi ugotovili najboljšo rešitev, pripravimo lahko tudi več variant.

4. Študij variant

Namen te faze, ki je logično nadaljevanje prejšnje, je v doseganju natančnih zaključkov, ki naj bi omogočili dokončni izbor najbolj primernih rešitev tistih variant, ki so bile predvidene v prejšnji fazi. Je pa ta faza ena najtežjih, ker se prav tu pojavlja vrsta težav psihološke narave, saj bi se vsakdo, ki bi se mu na podlagi izbrane variante naročilo, naj nekaj spremeni, uredi, predrugači, čutil več ali manj užaljenega, kajti nobena služba in noben posameznik ne želi priznati, da ni napravil vsega, kar bi bilo možno. Skupina za vrednostno analizo se mora torej bojevati proti rutini, šablonam, samoljublju ignoranci pa tudi iskrenem prepričanju, da res ne gre drugače. Ne more se verjeti nobenim apriorističnim trditvam, pač (nadaljevanje na 4. strani)

Nagrajevanje v luči samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in OD

Samoupravni sporazumi in družbeni dogovor kot družbeno politična manifestacija in ideja medsebojnega sporazumevanja je nedvomno nadaljevanje logičnega procesa graditve socialističnih odnosov delitve po delu na področju dohodka in osebnih dohodkov.

V naš ekonomski sistem smo vgradili dohodkovni sistem in načelo delitve in nagrajevanja po delu. Čeprav sta ti dve načeli vključeni v naš ekonomski sistem, vendar ko želimo ti dve načeli v praksi uresničiti, nastopa cela vrsta pojmovnih in praktičnih problemov. Dohodek smo v naš ekonomski sistem vpeljali v letu 1966 in ga potem dopolnjevali. Z dohodkom se je želelo odpraviti kapitalistične mezdne odnose in kapitalistične kategorije kot sta mezda in profit. Zato se je opustil dobiček in se ga je nadomestilo z dohodkom, ki vsebuje

poleg dobička tudi osebne dohodke delavcev.

Proglášeno načelo, da delijo dohodek v delovni organizaciji sami proizvajalci po svoji preudarnosti na del za osebne dohodke in na del za sklade, ki služijo za razširjeno reprodukcijo, v praksi vse delovne organizacije niso upoštevale. Sodili smo, da s tem, da delavec sem deli dohodek in razpolaga s presežno vrednostjo, odpravili mezdni odnos in obenem s samoupravljanjem ustvarili nove socialistične proizvodne odnose. Toda odhodek ima dve vsebini. Eno je družbeno politična vsebina, ki kaže proizvodni odnos našega delavca, druga pa je ekonomska vsebina dohodka, ki kaže ekonomski uspeh poslovanja gospodarske organizacije.

Princip nagrajevanja po delu se v našem gospodarskem sistemu težko ustvari že zaradi tega, ker se v blagovni proizvodnji delo posamez-

nika valorizira docela neodvisno od njegovega prispevka v proizvodnem procesu. V blagovni proizvodnji se proizvodnja valorizira na tržišču in trg jo družbeno valorizira, ne da bi pri tem upošteval koliko dela je individualni proizvajalec potrošil za posamezni produkt in v kakšnih pogojih se je vršila proizvodnja.

Ta razmišljanja so bila potrebna zaradi tega, ker je namen in naloga samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovora, da se uresniči načelo nagrajevanja po delu. Namen tega članka pa je tudi, da spoznamo, da v blagovni menjavi proizvodnja ni tisti faktor in regulator, ki odreja višino dohodka, pač pa tržišče. Namen samoupravnih sporazumov je tudi, da se družbena akumulacija in s tem krepi reprodukcijska sposobnost gospodarstva in prepreči inflacijska gibanja osebnih dohodkov.

Lovro Mokorel ing.

VREDNOSTNA ANALIZA III (faze)

(nadaljevanje s 3. strani)

pa le nespornim dokazom, zato je potrebno dostikrat samostojno preverjati informacije drugih. Uporaba vrednostne analize namreč vodi k prebijanju zidov individualne miselnosti. Zato bi s to metodo težko uspeli v podjetjih, kjer imajo sicer sposobne, toda avtoritativne strokovnjake, ki jih je težko kritizirati in ki vse najbolj vedo. Tam se je že zaradi ljubelega miru bolje odreči vrednostni analizi.

5. Zaključki

To je faza dokončnega izbora in finalizacija predloga, ki naj vsebuje predvsem opis:

- a) značilnosti bistvenih sprememb
- b) direktnih in posebnih stroškov po obstoječi in predlagani rešitvi
- c) potrebne investicije,
- d) predvideno proizvedeno in prodano količino
- e) predvidene prihranke.

Ce pustimo misli o komuniciranju pri vrednostni analizi za drugo priliko, naj za konec poudarimo le še kratko misel, da je pomembnost vrednostne analize predvsem v tem, da vzbudi tehnične kadre tudi za ekonomsko presojo njihove dejavnosti in ker neposredno sili v tekmovanje s sorodnimi in konkurenčnimi podjetji kar je edini vir napredka, pa tudi stalna nevarnost za tistega, ki na tekmovanje ni pripravljen, da propade.

(Vir: Viljem Nemec: Vrednostna analiza — Ljubljana 1970).

T. L.

Zakon o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov

Zgoraj omenjeni zakon pomeni mejnik v skoraj dvajsetletnih prizadevanjih, in poskusih, uveljaviti in razviti organiziran, učinkovit družbeni vpliv na samoupravno urejanje in izvajanje delitve dohodka in osebnih dohodkov v delovnih organizacijah.

Za samoupravne sporazume je značilno, da so izraz volje, zavestne odločitve slehernega udeleženca sporazumevanja. Ne vsebina, pač pa prav ta značilnost daje tem aktom naravo sporazuma. Z družbeno političnega in sociološkega vidika je namreč sporazumevanje v bistvu neposredna, zavestno organizirana konfrontacija različnih med seboj si lahko zelo nasprotujočih pojmovanj, vrednotenj, interesov in mnenj. Namen tega je, da se po medsebojni presoji razlik najdejo optimalne rešitve.

Izbira meril, njihovo definiranje in konkretizacija je naloga samoupravnih sporazumov: po njih bodo delovne organizacije ugotavljale tisto gornjo mejo sredstev za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb delavcev, ki ustreza delovnim pogojem in delovnim uspehom delovne skupnosti.

Samoupravni sporazumi naj torej

postanejo poglavitno sredstvo, ki naj omogoči uveljavljati med seboj usklajena merila za delitev dosežene dohodka na akumulacijo in sredstva za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb delavcev. Dovoljevala bodo samo razlike, ki bodo praviloma odraz razlik v delovnih in poslovnih uspehih, doseženih v različnih delovnih pogojih.

Določanje meril za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov je torej namenjeno samoupravnim sporazumom in le deloma splošnim družbenim dogovorom.

Ker se pripisuje samoupravnim sporazumom tolik pomen, je z republiškim zakonom predpisan poseben postopek, po katerem delovne organizacije kot edine udeleženke same neposredno sklepajo te sporazume med seboj. Ta postopek torej omogoča in zadostavlja, da poglavitno intencijo usmerjanja delitve dohodka uveljavijo predvsem delovni ljudje v svojih delovnih skupnostih, kjer s svojim delom in poslovanjem ustvarjajo dohodek ter s tem dohodkom razpolagajo kot z rezultatom svojega in družbenega dela in ga zato delijo v svojem skupnem interesu.

Lovro Mokorel ing.

Kaj je poslovna politika?

Večkrat lahko slišimo: poslovna politika je taka in taka, zavzemati se moramo za večjo poslovno učinkovitost. Niso osamljeni primeri trditve, da je poslovna politika stvar strokovnih kadrov in kolegija.

Poslovna politika je zelo širok pojem, zato jo razstavimo na nje ne manjše sestavne dele — elemente.

1. proizvodna politika
2. razvojno — tehnična politika
3. komercialna politika
4. finančna politika
5. socialno — kadrovska politika
6. delitvena politika

Proizvodna politika je količina in kakovost proizvodnje, izkoriščenost kapacitet, proizvodni stroški, produktivnost, ekonomičnost, rentabilnost, izpolnjevanje proizvodnega plana, letni plan, notranja organizacija dela.

Razvojno — tehnična politika je perspektivni plan razvoja, investicijska politika, poslovno — tehnično sodelovanje, modernizacija in preusmeritev proizvodnje, znanstveno raziskovalno delo.

Za večjo poslovno učinkovitost

S povečanjem našega podjetja se kaže pri nas dve veliki napaki v poslovanju, ki sta posledica stare prakse. Ta je bila zadostna za prejšnji obseg proizvodnje in predstabilizacijske pogoje poslovanja.

Uspešno poslovanje delovne organizacije ni samo odvisno od znanja in sposobnosti posameznikov — vodilnih in strokovnih, temveč v prav tako odločilni meri od njihove integracije v sinhroniziran in monolitni organizem. Ne moremo se pritoževati, da nam manjka strokovnjakov (mogoče v prodaji) vseeno pa naši uspehi zadnji čas niso najboljše, planiranih učinkov ne dosegamo. Krivda za to je po izjavi tov. direktorja tudi subjektivna — to pomeni, da so posamezniki krivi, ker se neodgovorno obnašajo. S temi razpolagajočimi kadri bi se pri nas dalo mnogo več doseči, če se ne bi namesto ustvarjalnega, kolektivnega dela, med seboj stalno prepirali. Sodelovanje, veselje do skupnega dela, medsebojno priznavanje, odkritosrčna pripravljenost (katere nam najbolj manjka), da vsak prispeva po svojih močeh, je neogibno potreben pogoj za uspeh delovne organizacije. To je prva napaka, da nimamo in kakor izgleda še dalj časa ne bomo imeli funkcionalno izdelane organizacije dela ter da ne znamo organizirati timskega dela.

Komercialna politika je nabava, prodaja, izvoz, analiza trga, politika zalog.

Finančna politika je politika cen, likvidnosti, finančni program, plan amortizacije, analiza stroškov, poslovanje financiranja.

Socialno kadrovska politika je sistem izobraževanja, plan kadrov, življenjski standard delavcev.

Delitvena politika je politika delitve dohodka, odnos med osebnimi dohodki in skladi.

Mnogo več bi se dalo napisati o vsakem delu poslovne politike. Mišlim, da je to dovolj za spoznanje, da je vodenje poslovne politike stvar nas vseh in da tega ne moremo prepustiti komurkoli, ker je od tega odvisno naše delo in življenje ter ne nazadnje tudi naš obstoj.

Načrtovanje poslovne politike je stvar nas vseh, vodenje v izvrševanju začrtane poslovne politike je stvar za to zadolženih posameznikov. Kontrola in ocenjevanje izvrševanja pa je zopet pravica in dolžnost nas vseh.

Tone Dolenc

bilo odveč porabiti nekaj črnila in kot strokovnjaki na tem področju napisati nekaj, kako osvajamo tržišče, kako izboljšujemo prodajo, da ne bo odvisna samo od posameznikov in od njihovih zvez z grosisti, temveč od načrtno razvitih potreb končnih potrošnikov.

Tone Dolen

Presenečenje na cesti

Prav prijetno sem bil presenečen — zakaj? 17. junija je bil »Dan varstva otrok v prometu«. Tega dne sem se peljal skozi Jarše pri Kamniku. Na križišču v Preserjah sem opazil pionirje v belih prometniških uniformah. Predstavljal sem si, da spremljajo svoje sovrstnike čez cesto na poti v šolo. Toda ni bilo tako.

Eden izmed njih dvigne rdeče-rumeno tablico — znak stoj. Marsikaj se mi je že primerilo, toda, da me ustavi miličnik — pionir, to pa še ne. Ustavim. Dečko v beli uniformi je prikorakal meni in mi rekel: »Ob dnevu varstva otrok v prometu vam želimo čimveč sreče na vožnji.« Izročil mi je še drobno knjižico in lično čestitko skupaj s šopkom.

Priznati moram, da mi je za nekaj časa celo sape zmanjkalo. To je zelo lepa gesta od samih pionirjev — prometnikov in pa njihovih organizatorjev. Pozorni so na voznike vozil, torej bodimo tudi mi pozorni na otroke, ki se komaj spoznajo z neverjetnostjo v prometu. Bodimo obzirni do njih, rajši jih poučujemo kot pa da samo preklinjamo. Pionirji, ki so prometniki skrbje za svoje in sošolčevo življenje. Zakaj bi samo oni, ko pa tudi mi lahko k temu veliko prispevamo.

Še enkrat se zahvaljujem pionirjem za šopek in lepe želje. Pohvaliti se moram, da je bil to moj najlepši trenutek na cesti.

MiD

MAMICI MARIJI IGLIČ!

V trenutku, ko v pokoj odhajaš, svoj god in 50. rojstni dan obhajaš.

Ti smem izreči vse najboljše mami, da v pokoju bi ti bilo mnogo lepše, kakor tu med nami, da v pokoju bi vse to zaužila, kar tu med nami nisi utegnila.

Cvet je sep — vijolice plave, še lepše pošilja ti hčerka BETKA pozdrave.

ZAHVALA

Upravi podjetja ter sodelavkam in sodelavcem iz tkalnice ovojev se ob priliki srečnega družinskega dogodka iskreno zahvaljujem za vsa darila, čestitke in vsestransko izkazano pozornost.

Vsem prisrčna zahvala.

SMREKAR FANI

Moj namen ni bil da učim komercialne strokovnjake temveč samo, da opozorim odgovorne samoupravne organe in službe v podjetju na pomanjkljivosti, ki jih maromo odpraviti. Istočasno pa je moj namen tudi opozoriti tiste, ki v »SAMICI« pišejo »karkoli«, da ne bi

Velika preizkušnja gasilcev

Organizacija, katera ima nalogo pomagati človeku v nesreči uživa vso podporo od ljudi in ima zagotovljen dolgotrajni obstoj. Gasilska društva slavijo visoki ljubilej. Za praznovanje 100-letnice gasilskega društva Maribor je gasilska zveza Slovenije razpisala veliko gasilsko tekmovanje, katero je bilo 26. 6. v

Maribor. Pred odhodom še kratek pregled osebne opreme. Bili smo vsi in vsi z eno samo željo. Na poti v Maribor smo se ustavili v Vojniku. Fantje so bili vso pot tako resni, da jih ni bilo spoznati. Nihče ni popil nikakršnega alkohola. Naši spremljevalci so občudovali to resnost tekmovalcev. Resno so se zavedali, da branijo naslov — ne samega sebe, temveč podjetje.

Takoj pri prihodu smo spoznali tudi eno naših pomanjkljivosti. Ko sta desetarja raportirala častniku, ki je bil v komisiji: »Desetina TOSAMA je pripravljena za tekmovanje«, se je začel problem. »TOSAMA«, kaj je to, ali je to vas ali kaj. Potrebno je bilo dokazati, da je to tovarna v Domžalah. Pri večini industrijskih ekip se je zdaleč spoznalo, saj so imeli lepe tekmovalne obleke z napisi, posebno se je to

Mariboru. Za to tekmovanje se je prijavilo 280 desetov od tega 50 iz sosedne Avstrije. Tekmovanje je bilo razpisano v disciplinah: trodelni napad, štafetni tek s preprekami, ženske desetine pa so se morale lotiti še prve pomoči-praktično. Vodstvo našega društva nam je dalo nalogo, da se prijavimo z dvema desetinama. Videli smo naše gasilce, kako se vestno pripravljajo. Težave so bile v tem, ker se dela v več izmenah, a zavest je bila večja od napora. Motorika in poleg nje po predpisanem redu cevi ter desetina gasilcev ali gasilk čaka na povelje za »trodelni napad«. Desetar s štoparico v roki daje znak. Vsak dobro ve kaj mora opraviti, kaj je njegova naloga. Kot bi trenil so položene cevi, napadalci pripravljeni za napad in zahtevajo vodo. Tako gre kot za res, saj osvojiti eno izmed značkov ni lahko v taki hudi konkurenci.

26. junija ob 5. uri se je avtobus »Transporta« ustavil pred vratarnico z nalogo, da nas odpelje v Ma-

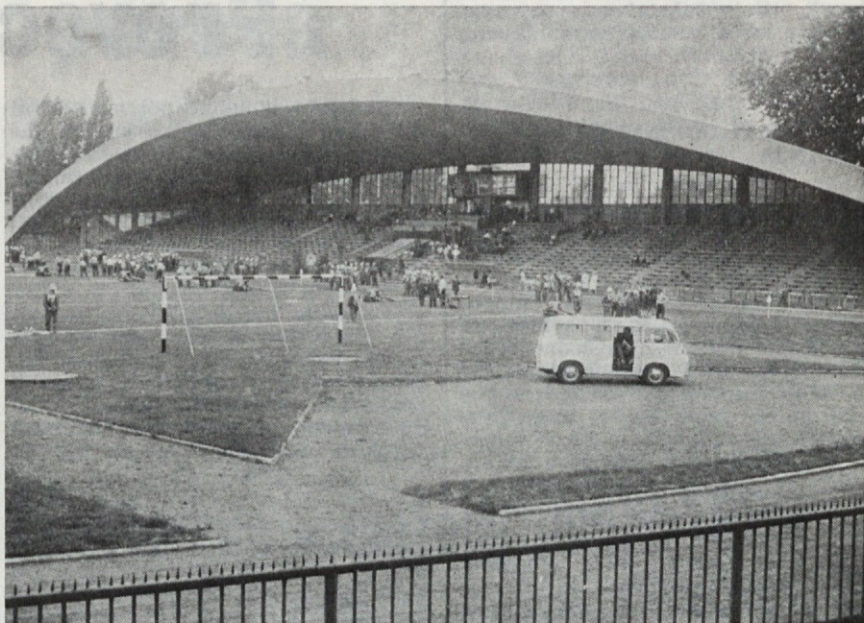

odražalo pri članicah. Upamo, da nas bodo v bodoče samoupravni organi razumeli tudi v tem pogledu.

Od naših so najprej nastali moški. Tekmovalni poligon je bil lepo pripravljen na stadionu v Ljudskem vrtu. Zadnje besede je imela komisija, ki je strogo ocenjevala. Obe naši desetini sta dosegli lepe uspehe — 11 in 12 mesto. Dosežen je bil cilj, osvojiti tekmovalno značko. Za moško ekipo pa je posvetila zelena luč, za vstop na tretje zvezno tekmovanje Jugoslavije, katero bo obenem zbirno tekmovanje za gasilsko olimpijado, ki bo v Pragi.

Obema desetinama iskrene čestitke. Vsaka enota, ki se je udeležila tega velikega preizkusa ima odlično spričevalo za svoje delo. To nam zagotavlja, da bodo ob žalostnem koncu sirene »NA POMOČ« naše enote našle svoje mesto. Saj kakor doslej bo tudi odslej naša pomoč zvesta, saj nas trdno veže kot žlahtni obroč geslo gasilcev »NA POMOČ«.

B. F.

Široke možnosti šolanja in strokovnega izobraževanja za zaposlene

Dopisna delavska univerza iz Ljubljane nam je poslala program izobraževalnih dejavnosti katerega vam posredujemo z željo, da ga preberete in se morda nekateri tudi odločite za tako izobraževanje oziroma šolanje.

Če za delovno mesto, ki ga zasledate ali si ga želite pridobiti, nimate zahtevne izobrazbe, vas vabimo, da si jo pridobite z **DOPISNIM ŠOLANJEM** PRI DOPISNI DELAVSKI UNIVERZI v Ljubljani, Parmova 39, telefon 312-141

Na voljo so vam naslednje šole:

- tehnična srednja šola
- **strojne**
- elektriške
- lesne
- kemijske stroke
- delovodska šola za strojno stroko
- poklicna šola za kovinarsko stroko
- administrativna šola (dveletna)
- osnovna šola (5., 6., 7., in 8. razred)
- ekonomska srednja šola

IN TEČAJI:

- tečaj nemškega jezika
- tečaj italijanskega jezika
- tečaj tehniškega risanja (osnove tehniškega risanja)
- tečaj za skladiščnike
- tečaj za kontrolorje in predelavce v kovinarski stroki

- tečaj za varnost pri delu
- tečaj za letno preverjanje znanja iz varstva pri delu

KAKO POTEKA DOPISNO ŠOLANJE

Učenec ne obiskuje rednega pouka, temveč študira sam ob učnih pripomočkih — učnih knjigah in skriptih — ki mu jih pošilja šola. Snov je v njih obdelana tako, da mogoča učencu samostojno učenje. Posameznim učnim knjigam oziroma skriptom dodajemo še posebna vodila, ki učenca usmerjajo k smotnejšemu učenju, približajo predmet in mu pomagajo, da v obširni snovi doume, kaj je bistveno in kaj dodatno, vendar neogibno potrebno za razumevanje predmeta. Vodila vsebujejo tudi ponavljalna vprašanja in teste s praviimi rešitvami, da z njih pomočjo učenec lahko sam kontrolira, če je snov pravilno dojel.

Učenec izdeluje tudi domače naloge. Le-te pošilja v korekturo določenim profesorjem, ti pa mu popravljene vračajo. Pri popravkih korektorji tudi kažejo učencu pomanjkljivosti v njegovem delu ter ga opozarjajo, kaj mora predelati, da si pridobi popolnejše znanje. Učenec lahko ob nalogah postavlja korektorju konkretna individualna vprašanja in dobi nanje ustrezna pojasnila.

Za posamezne predmete, kjer je samostojno učenje težje in dolgotrajnejše, dajemo učencem pomoč v obliki zgoščenih predavanj in posvetovalnih seminarjev. Sistem le-teh kakor tudi zbor predmetov za seminarje odreja šola po preverjenih pedagoških načelih. Seminarji oziroma predavanja potekajo v krajših ciklih in ne obremenjujejo učenca več kot dvakrat tedensko.

ŠTUDIJSKI SISTEM

Ko učenec v celoti preštudira snov posameznega predmeta za določen razred (ali stopnjo), se prijavi k izpitu. Učenci — dopisniki opravljajo izpite pri rednih šolah za posamezne stroke (izpitna središča navajamo podrobno pri posameznih šolah).

Dopisnikom je na voljo več letnih izpitnih rokov. Na začetku šolanja jim predložimo natančen izpitni raspored za celo šolsko leto. To omogoča, da si dopisnik lahko napravi osebni študijski načrt po lastnih zmogljivostih.

Vse šole delajo po učnih načrtih rednih šol. Za tečaje so prirejeni posebni učni načrti, ki upoštevajo potrebe posameznih strok.

Dopisna delavska univerza organizira tudi posebne študijske skupine, predvsem v posameznih gospodarskih organizacijah ali na območju delavskih univerz. Tudi v teh

skupinah izprašujejo praviloma profesorji rednih šol, tako da so zagotovljena obča merila za zahtevano znanje.

PREDNOSTI DOPISNEGA ŠOLANJA

Učenec lahko študira ob svoji redni zaposlitvi. Dopisno šolanje ga ne obremenjuje z rednim obiskovanjem pouka, kot je to potrebno v večernih šolah, temveč mu omogoča, da učenje prilagodi svojim osebnim razmeram. Z dosledno organizacijo za študij namenjenega časa lahko psameznik za učenje porabi dnevno manj ur kot bi ga zahteval urnik rednega pouka v večerni šoli. Zlasti je to važno za žene z družinami, ki jim je težko žrtvovati za družinsko življenje dragocene večerne ure.

Dopisna metoda tudi omogoča, da se šolajo kandidati, ki živijo v bolj oddaljenih krajih in jim večerne šole niso dostopne. Tak način šolanja ustreza tudi delavcem na terenskem delu ali v tujini, saj jih po pošti poslano učno gradivo doseže koderkoli, izpite pa jim omogočimo tudi individualno ob izrednih rokih. Ugodnosti pri učenju imajo tudi delavci, ki delajo v izmenah in jim delovni sistem ne omogoča, da bi redno sledili šolskemu urniku v večernih šolah.

Šolanje v naši šoli ni strogo vezano na šolsko leto. Učenec se lahko vpiše kadarkoli in lahko tudi prestopa v višji razred ne glede na začetek šolskega leta. Tako lahko hitreje napreduje. Naša evidenca izpričuje primere, ko so posamezniki končali štirirazredno srednjo šolo v 28 mesecih, kar dokazuje, da je možno študij usmerjati po individualni zmogljivosti.

Dakozano je tudi, da se ljudje s pretežno samostojnim študijem v dopisnem šolanju zelo usposobijo za umsko delo in da znajo samostojneje reševati delovne naloge. Mnogi naši absolventi uspešno nadaljujejo študij na višjih in visokih šolah.

Odpreti nameravamo:

- srednjo šolo za organizacijo dela (za predelavce in kontrolorje, organizatorje dela in druge)
- interne kvalifikacije — ozek profil
- šolo za tajnice (za kandidatke, ki imajo uspešno opravljeno srednjo šolo)
- dopisno gimnazijo
- strojepisni tečaj (z gramofonskimi ploščami)
- tečaj za funkcionalno usposabljanje delavcev v blagovnem prometu
- tečaj za poslovno korespondenco

Preveč smo bolni

Malokdo se lahko pohvali, da ni bil nikoli bolan. Slej ko prej še tako odpornega obvladajo bacili in še tako previdnega doleti nesreča, da mora k zdravniku in na bolniški dopust. Nemogoče je torej terjati, da bi bili vsi stalno na delu, logično je, da je vedno določeno število ljudi odsotnih zaradi bolezni.

Če se to število giblje v običajnih razmerjih, ni kaj, toda, če razmerje poskoči, je potrebno takoj pomisliti na kaj izrednega. Lahko je epidemija, lahko je kaj drugega, toda vedno je potrebno ugotoviti vzrok in ustrezno ukrepati.

Takemu namenu služi tudi ta sestavek. Ugotavljamo namreč, da je bolezenska odsotnost letošnjih prvih štirih mesecev daleč nad običajno v enakih razdobjih prejšnjih let. Če smo na račun bolezni zgubili v prejšnjih letih okoli 4,5% vseh razpoložljivih delovnih dni, je letos bolezenska odsotnost za več kot 6%.

K temu naj takoj dodamo podatke, da gre plačevanje nadomestil za odsotnost za prvih 30 dni na račun podjetja in znesek v ta namen je znašal v prvih štirih mesecih lanskega leta 57.280.- din (seveda novih), letos pa že 105.970.- din. Prav te, krajše bolezenske odsotnosti, ki odpade na naš račun pa je tudi največ — po lanskim podatkih okoli 70%.

Letos smo torej bolj bolni. Vsega skupaj smo bili doma na račun bolniškega dopusta v prvih štirih mesecih kar 4.438 dni. Če ta čas porazdelimo na število zaposlenih, bi na vsakega od nas odpadlo več kot šest dni, torej en teden. Če bi se gibala letošnja bolniška odsotnost v povprečjih prejšnjih let, bi lahko znesla kvečjemu 3.200 dni, kar pomeni, da smo nabrali kar dobrih 1200 dni več bolniškega dopusta kot bi bilo normalno pričakovati. To pa obdejsstvu, da imamo letos že itak za tri dni krajše delovno leto kot lani, da imamo namreč na razpolago le 265 delovnih dni namesto lanskih 268 dni, še toliko bolj kliče po ukrepanju. Na račun krajšega delovnega leta namreč že tako zgubimo 210 delovnih dni, od tega v proizvodnji 1600 delovnih dni. Obenem s povečano bolniško odsotnostjo pridemo tako do izgube 3.300 delovnih dni, to je toliko, kot da bi bil vsakdo od nas skoro pet dni več doma kot običajno. Pet dni pomeni en delovni teden! To pa menda ni malo, kaj?

Ob takih ugotovitvah je seveda potrebno posebej pogledati, kje je bolniška odsotnost najbolj poskočila kje je bil torej vpliv na normalno delo najbolj močan.

Izstopajo naslednji oddelki: pripravljalnica, tkalnica Študa, tkalni-

ca ovojev, konfekcija in oddelek filtrov. Če merimo porast bolniške odsotnosti v odstotku od razpoložljivih delovnih dni za lansko in letošnje leto, je zadeva takale:

	I — IV 1970	I — IV 1971
pripravljalnica	3.7	8.7
tkalnica Študa	2.8	12.3
tkalnica ovojev	2.7	6.7
konfekcija	5.1	7.5
filtri	7.3	6.9
povprečje za proizvodne oddelke	4.7	6.8

Ker iz obstoječe statistike ugotavljamo, da gre letošnje povečanje bolniške odsotnosti v obeh manjših oddelkih — v pripravljalnici in tkalnici v Študi — tudi na račun bolezni režijskih delavcev, zaradi česar je neposredni vpliv na delo manjši, se raje nekoliko bolj posvetimo ostalim oddelkom, predvsem tkalnici ovojev in konfekciji.

V tkalnici ovojev je na lanskih 86 povprečno zaposlenih prišlo za opazovano obdobje 231 zaradi bolezni izgubljenih dni. Letos se je povprečno število zaposlenih dvignilo na 93 ljudi, odsotnost pa je narasla na 618 dni. To pomeni, da sta lani manjkali zaradi bolezni povprečno le po dve tkalki, letos pa je njihovo število naraslo na šest, torej za dvakrat. Ali drugače rečeno: če razdelimo bolniške dni na vse zaposlene v tkalnici, bi lani odpadlo na vsako tkalko nekaj manj kot 3 dni, letos pa le malo manj kot 7 dni. Da mora tolikšna odsotnost imeti vpliv na razporejanje dela in na višino dosežene proizvodnje, je očitno.

In konfekcija? Število zaposlenih se je resda dvignilo od povprečnih lanskih 197 na letošnjih 271, torej za nekaj več kot 70 ljudi, toda lani je bilo zaradi bolezni odsotnih povprečno manj kot 10 ljudi, letos pa je številka 20 že kar običajna. Bolniška odsotnost je torej več kot podvojena. **Drugače rečeno:** če bolniške dneve razdelimo na vse v konfekciji zaposlene, bi lani na eno zaposleno odpadlo (vseh bolniških dni je 1008) približno 5 dni, letos pa — ob 2041 bolniških dnevih — več kot 7 dni. Ker je tudi porodniška odsotnost v konfekciji letos višja kot lani, ima oddelek na delu le 50 delavk več namesto po spisku registriranih 70.

Oddelek filtrov ima tudi visoko odsotnost, vendar je nekaj nižja od lanske. Poleg tega ima letos zaradi tržnih neprilik tudi drugačne potrebe po zaposlenosti. Spričo tega ga ne bi širše obravnavali. Tako smo

Sindikati poročajo

V juniju je imel izvršilni odbor sindikata, 6. redno sejo, kjer smo najprej pregledali sklepe prejšnje seje in ugotovili, da so bili vsi predlogi, ki smo jih posredovali samoupravnim organom, ugodno sprejeti in sprovedeni. V drugi točki smo obravnavali in odobrili izvedbo ankete v podjetju s katero želimo izvedeti kako kdo koristi prosti čas in kaj je po vašem mnenju samoupravljanje in kakšno samoupravljanje si večina želi. Te podatke potrebujemo, da bi lahko uresničevali dve poglavitni nalogi, ki smo jih sprejeli na občnem zboru sindikata, to je — skrb za človeka in razvoj samoupravljanja. Organizirali smo sodelovanje naših članov in pevskega okteta na pogoju »Po poteh kamniškega bataljona«. Predlagali smo povečanje vrednosti točke

oziroma osebnih dohodkov za 10%. Ob tej točki dnevnega reda smo razpravljali tudi o normah, katere je treba urejati in poudariti, da se zaradi urejanja norm nikomur ne morejo znižati osebni dohodki, če ni len, nesposoben ipd. V nadaljevanju smo tov. direktorju zastavili vprašanje, zakaj kar devet naših delavcev potuje v Pariz na razstavo tekstilne opreme in menili, da bi bil učinek za podjetje enak, če bi omenjeno razstavo obiskalo pet do bro izbranih delavcev. Predlagali smo, naj samoupravni organi zavzemajo strožje kriterije za odobra-

vanje potovanj v tujino v smislu koristnosti za podjetje. Na koncu smo še predlagali obračun pevskih vaj našega okteta in odobrili izplačilo. Obravnavali smo dolg prejšnjega odbora, ki smo ga morali po sodnem sklepu plačati in sicer 1. ND.

Vsem, ki so sodelovali v naših skupnih akcijah športnega in kulturnega življenja in tistim, ki so razumeli potrebe delavcev, se najpri- srčneje zahvaljujemo. Še posebno pa se zahvaljujemo predsedniku DS, tov. direktorju in ostalim članom strokovnih služb, ki so razumeli potrebo po razvijanju naših medsebojnih odnosov v smislu večje enakopravnosti vseh zaposlenih.

Tone Dolenc

Proizvodnja v mesecu juniju 1971

PREVEČ SMO BOLNI

zaključili z navajanjem ugotovitev. Preostane nam bolj nahvaležen posel: iskanje vzrokov na tolikšen dvig bolniške odsotnosti. Lahko je posredi le čisto golo naključje, da se je pač slučajno pripetilo, da imamo več primerov bolezní kot običajno ter da se bo stanje v nadaljnjem obdobju popravilo samo po sebi. Možna pa je tudi druga skrajnost: pretirana dobrotljivost zdravnikov pri odobravanju bolniškega dopusta. Gre pa tudi lahko za neko trajnejšo tendenco zmanjšanje odpornosti do bolezni. V tem primeru gre lahko za neprimerne pogoje dela, za preoster delovni režim — troizmensko delo ipd, za domače nepri- like — in tako lahko naštevamo na- prej v nedogled.

V čemerkoli je že resnica — verjetno jo je povsod malo — vse je v tem trenutku le ugibanje, ki terja globljo raziskavo od za to po- kljanih služb in ustrezno ukrepa- nje. Ne smemo dopuščati niti zlo- rab, niti si ne moremo dovoliti, da bi ljudje zbolevali zaradi delovnih p- rilik. Zamisel o obnovljeni tovar- niški ambulanti v prostorih zdrav- stvenega doma je v redu, saj bo pregled nad bolnimi boljši — na enem mestu — izpolniti pa bo mo- rala tudi pričakovanja glede zdrav- stvene preventive — predhodne za- ščite, ne le glede kurative — sa- mega zdravljenja.

Zazdaj pa ambulate še ni, ima- mo pa negativne ugotovitve glede obo- lelosti naših članov. Mislim, da na ambulanto ne moremo čakati; takoj sami raziščimo vzroke, preve- rimo, ukrepajmo, rešujemo.

V dobro bolnih in zdravih!

T. L.

Oddelek	Enota mere	%
1. Trakotkalnica	000 vot	102
2. Tkalnica šir. tkanin	000 vot.	111
3. Mikalnica	kg	111
4. Konfekcija	ND	94
vložki	pkt	98
5. Cigaretni filtri	000 kom	101
cigaretni filtri	ND	104
Skupaj:	ND	97

Kljub povečanemu številu red- nega letnega dopusta, je trakotkal- nica izpolnila operativni plan. Še vedno je 6 cm kaliko v novi tra- kotkalnici le delno v pogonu in to zaradi prevelikih količin tega arti- kla na zalogi.

K tkalnicam širokih tkanin je v tem mesecu že prišteta proizvodnja nove avtomatske tkalnice, ki pa ni bila zajeta v operativni plan. Zato je tudi procent preseganja precej porastel. Nova tkalnica je le delno v pogonu, vendar so ob koncu me-

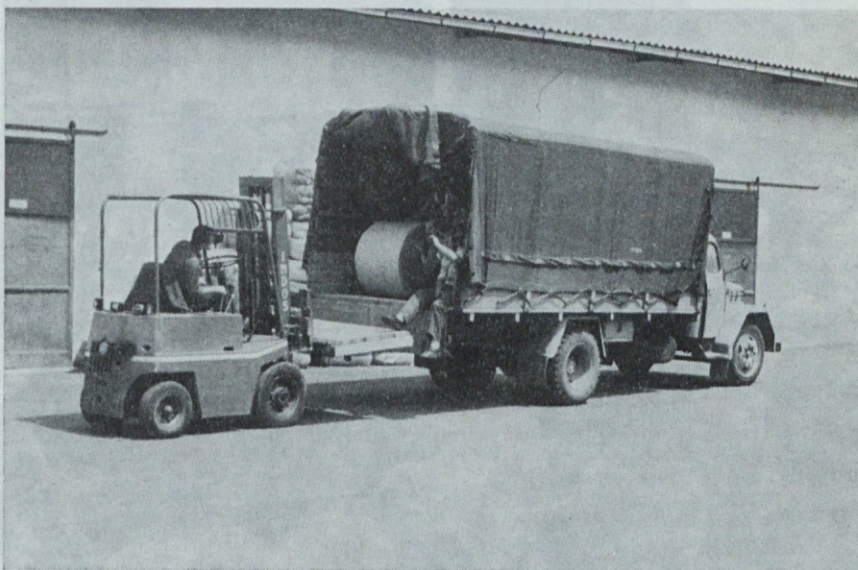
seca obratovali že vsi dospeli stro- ji. Pripomniti pa velja, da je dos- pela šele polovica nabavljenih stro- jev in da so nastopile težave z preostalimi stroji, za katere ne ve- mo datuma prihoda.

Proizvodnja mikalnice je bila zadovoljiva in je skoro zadostila po- trebam komercialne. Izvozili smo me- šanico bombaža in cell vlakna, za- to je tudi proizvodnja bila večja.

Konfekcija ima v glavnem teža- ve z obliži. Stalno primanjkuje ti- stih dimenzij obližev, po katerih je največ povpraševanja. Z našim u- voznikom imamo nekaj težav, ven- dar upamo, da se bodo stvari z po- gostimi stiki, ki jih imamo z to fir- mo počasi uredile.

Stanje v zvezi z cigaretnimi fil- tri se normalizira in upamo, da bo- mo v najkrajšem času tudi v tem oddelku obratovali v popolni zased- bi.

S — M

Razkladanje osnovne surovine za — MÖLNY — izdelke

Po poteh kamniškega bataljona

Mnoge stvari so zaradi svoje posebnosti postale tradicionalne, predvsem če je to povezano z življenjskimi spremembami človeka. Ker smo že živeli v času velikih dogodkov in sprememb, smo dolžni ustvarjati in oblikovati tradicije, katere nas spominjajo na težke začetke, žrtve in pogoje naše revolucije.

Da bo ta sestavek imel svoj pomen, bi vam skušal prikazati kako se tradicija NOB utrjuje in prenašajo na nove rodove.

Dolgo časa je bil predmet razprav »Pohod po poteh Kamniškega bataljona«. Tov. Vulkan, ki je v času NOB kot kurir to pot bolje poznal kot ostali, rad pripoveduje o lepotah in težavah ki so bile tam po dolini Kamniške Bistrice, Presedljava, Konja, po Veliki in Mali planini ter Gojski planini, kjer smo tudi mi praznovali in praznujemo vsako leto. Muhasto letošnje vreme je mnoge zadržalo doma, toda sonce je že zgodaj ogrelo vrhove, le da tega iz doline ni bilo videti. Ker pa čas spreminja okolje in ljudi, smo bili razdeljeni v mlade in starejše — ne le po letih, pač pa tudi po načinu potovanja. Mladi so se zagrizli v strmine peš ob pesmi in veselju, mi, ki pa prenašamo tradicije NOB na mladi rod, pa z gondolo z druge strani, da bi se začetek proslave ne premaknil na popoldan. In tako je bilo vse ob pravem času.

Ob 11. uri je na stopnicah pred planinskim domom »INDUPLATI« svečano pozdravil množico član OSS Domžale, oktet »TOSAMA« pa je izzval prvi aplavz. Vsebina prazničnega govora nas je za trenutek

vrnila v čas revolucije in poti borcev ter kurinjev. Videli smo jasnejše in pomen proslave je dobil svoj višek. Član SNG je z več borbenimi recitacijami osvetlil umetniško smisel takih dogodkov. Oktet »TOSAMA«, je še večkrat s svojo ubrano pesmijo posredoval spomine na velike čase revolucije. Za zaključek proslave pa še imeniten partizanski golaš, ki je bil podlaga za popoldanske ure v planinah.

Na svidenje naslednje leto, ker tradicije ne smejo umirati.

I. K.

Mogoče ne vemo

NORMA — predpis, načelo, predpisan delovni učinek za določen čas
NOSTRIFICIRATI — priznati, potrditi veljavnost tujemu dokumentu

NOTA BENE (latinsko), kratica: N. B. — pazi, pomni, ne pozabi; pripomba se rabi v pismih, sporočilih, v knjigah, dokumentih

N. S. U. — Združene tovarne vozil v Ulmu v Zap. Nemčiji

NUGAT — mandljeva ali orehova slaščica

NUKLEARNA ENERGIJA — jedrska energija, nastane s cepitvijo atomska jedra v dvoje ali več jeder, pri tem se del njegove mase spremeni v energijo

NUMIZMATIK — zbiralec starih kovancev

NUNCIJ — papežev poslanik
NOMOGRAM — ni diagram »rušenje« kot je v junijski številki napisol tiskarski skrat, pač pa diagram za »računanje« namesto enačbe. Nomogrami visijo pri nas po oddelkih, namenjeni so zaračunanje nagrade za tehnične izboljšave in izume.

OBJEKTIVNA — raztelesenje mrlja v znanstvene namene ali zaradi sodno zdravniške preiskave vzrokov smrti.

OBJEKTIVEN — nepristranski, neoseben, pravičen

OBLIGATEN — obvezen, neogiblen.

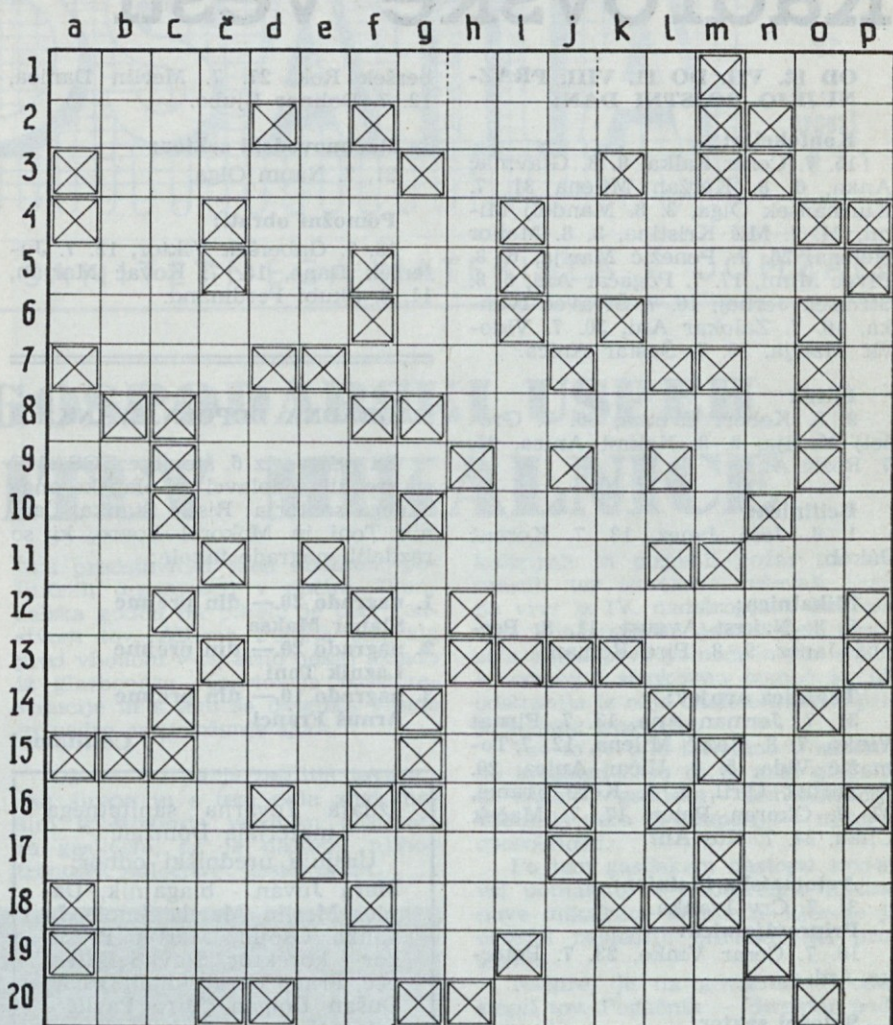
OBLIGIRAN — dolžan biti komu za kaj.

Italijanska križanka

VODORAVNO:

- 1-a doba od nastanka OF do danes
-n naša varnostna služba
- 2-a sredstvo za umivanje
-g celokupnost
-o upravni odbor
- 3-b priimek slovenskega politika Aleša
-h sorodnik
-o gospodarska skupnost
- 4-b kraj blizu Ljubljane, kjer so bili večkrat boji med Italijani in partizani
-d vojaški ubežnik
-j jeseniški revolucionar (Tone)
- 5-a kmečka grča
-d začetnici jugoslovanskega vladarja (ubit v Franciji 1934)
-g mestni odbor
- 5-j kravji pastir
- 6-a član ustanovnega odbora OF (Jože)
-g začetnici imena in priimka komisarja Radomeljske čete
-l naš otok v času NOB koncentracijske taborišče
- 7-b mlak-lepota
-f žrebanje
- 8-c ime tovarišice Krivic
-h priimek udeleženca na Čebinovnem — imel je glavni referat
- 9-č organizacija za vesoljske raziskave
-m Anton Ingolič
- 10-a kemični znak za radij
-č povojna mednarodna pomoč
-h vrsta ladje
-o primorski vzklík
- 11-a ime narodnega heroja Lole Ribarja
-f kraj nad Zagorjem, kjer je bila konferenca KP
-n širjava
- 12-a kratka za neznanca
-č narodnoosvobodilna borba
-i priimek prvega partizanskega pilota (Rudi)
- 13-a naš slikar Hinko
-d ime tov. Tomšičeve, udeleženke prve konference KPS
-l Klitajska
- 14-a Oskar Hudales
-c naš veliki voditelj
-h ime tov. Brejca, organizatorja Vojnega komiteja Kamnik
-m v morje segajoči del kopnega
- 15-č ilegalno ime prvoborca Franca Novaka
-h upadanje monja
-n kratka za jugoslov. standarde
- 16-a politično vodstvo v času NOB
-h začetnici imena in priimka junaka Levstikove povesti
-m član ustanovnega odbora OF v Ljubljani (Josip)
- 17-a ilegalno ime komandanta Šlandrove brigade
-f kozarec
-k pokrajinski odbor
-n mesto v Italiji, ki ga je pred nedavnim obiskal tov. Tito
- 18-b krojač — kdor šiva
-g vrsta glasbila, tudi italijanska denarna enota

- n centralna higienska inšpekcija
- 19-b atentator na ministra Draškoviča oktobra 1921
-j ime revolucionarke Rupenc
-o površinska mera
- 20-a življenska tekočina
-e šolski odbor
-i priimek predsednika prve slovenske vlade po vojni (Boris)

NAVPIČNO:

- A- 1 začetnici imena in priimka našega politika (Toneta Martelanca)
- 2 Olga Vratič
- 8 naš dolgoletni sekretar CK KPS (Miha)
- 16 začetnici priimka in imena zdravnika Kamniškega batal. (Cunder Miha)
- B- 1 predsednik ZIS (ilegalno ime Ciril)
- 9 Zemaljsko antifašistično vijeće narodnog oslobođenja Hrvatske
-16 ljubitelj kaše
- C- 1 podtalno delovanje
-16 del letala (dvojina)
- Č- 1 kraj pri Domžalah
- 6 ime narodnega heroja Rozmana

- 14 težka orožja
- D- 3 ilegalno ime ustanovitelja Kobilovške bolnice
- 8 organizacijski sekretar CK KPJ, ubit na avstrijsko-jugoslovanski meji
- 17 vprašalnica
- E- 1 spokorjen
- 8 kratka Afriško agrarne reforme
-12 boj-borba
-18 grobo domače sukno
- F- 3 humanitarna organizacija
- 9 unin
-13 DOA
-19 kratka za glavni odbor
- G- 1 Tekstilni center
- 4 ime filmskega igralca Sharifa
-11 najslabša šolska ocena
-17 vprašalnica
- H- 1 priimek udeleženca na sestanku nad Zagorjem (ilegalno ime Luka)
-10 kratka, za brigado ki je imela ime po vodji kmečkih uporov
-14 priimek narodnega heroja organ. sekt. CK KPS, ubit v Ljubljani (Tone)
- I- 1 ljubkovalno žensko ime
- 7 ime domačije nad Trbovljami

Kadrovske vesti

OD 12. VII. DO 11. VIII. PRAZNUJEJO ROJSTNI DAN:

Konfekcija:

15. 7. Cerar Zalka, 8. 8. Glavinac Anka, 6. 8. Keržan Milena 31. 7. Kurmanšek Olga, 3. 8. Mandelj Mimi, 24. 7. Miš Kristina, 8. 8. Mohor Helena, 26. 7. Penežič Marija, 6. 8. Pivec Mimi, 17. 7. Pogačar Ani, 6. 8. Strmšek Jernej, 16. 7. Šivavec Ivanka, 16. 7. Zalokar Ani, 30. 7. Vido-
vič Marija, 18. 7. Šuštar Anica.

Filtri:

9. 8. Kebert Cvetka, 30. 7. Grošelj Marija, 2. 8. Nakrst Anica, 21. 7. Rožič Ana.

Beličnica:

1. 8. Jere Janez, 13. 7. Korant Jakob.

Mikalnica:

5. 8. Nakrst Avgust, 11. 8. Pernuš Janez, 9. 8. Pirc Roman.

Tkalnica ovojev:

31. 7. Jerman Ana, 13. 7. Pirnat Vinko, 7. 8. Rožič Milena, 12. 7. Tomažič Vida, 5. 8. Ulčar Anica, 20. 7. Zarnik Ciril, 5. 8. Kerč Franci, 27. 7. Okoren Peter, 17. 7. Maček Cilka, 24. 7. Kos Ani.

Avtomatska tkalnica:

31. 7. Črv Ivanka.

Pripravljalnica:

16. 7. Cerar Vinko, 23. 7. Peterka Ani.

Splošni sektor:

27. 7. Pogačnik Jože, 15. 7. Birk Marija, 19. 7. Drolc Ivan, 5. 8. Hribar Angela.

Komercialni sektor:

6. 8. Glavan Nada, 16. 7. Kos Ivan, 17. 7. Pejčič Dragiša, 11. 8. Ga-

beršek Rok, 27. 7. Merlin Danica, 12. 7. Dolinar Ljubo.

Računovodski sektor:

21. 7. Naum Olga.

Pomožni obrati:

18. 7. Gaberšek Viktor, 12. 7. Juteršek Dano, 15. 7. Kovač Marjan, 11. 8. Skubi Ferdinand.

NAGRADNA DOPOLNJEVANKA

Za rešitve iz 6. številke TOSAME so žrebali sodelavci iz plansko-analiznega sektorja: Ristič Stanka, Laznik Toni in Mokorel Lovro, ki so razdelili nagrade takole:

1. nagrado 20.— din prejme Slapar Maksa
2. nagrado 20.— din prejme Laznik Toni
3. nagrado 10.— din prejme Arnuš Franci

Čestitamo!

Izdaja Tovarna sanitetnega materiala Domžale

Urejuje uredniški odbor:

Mara Juvan - blagajnik, Danica Merlin, Magda Smole, Ivanka Osolin, Marija Presekar - korektor, Slavko Bajec, oec, Franc Cerar, Milan Drčar, Dušan Dolgan, Miro Pavlič - fotograf, Franc dipl. ing. Peterlin, Jurij Vulkan in Dušan Borštnar - odgovorni urednik.

Tiska Papirkonfekcija Krško obrat Valvasorjeva tiskarna
Naklada 800 izvodov

ITALIJANSKA KRIŽANKA

- kjer je bil ustanovljen CK KPS
- 14 potepuh iz slov. filma »Erazem in potepuh«
 - J- 1 ime tovarišice — narodnega heroja — Čeč
 - 10 Naftno podjetje na Hrvaškem
 - 14 osebni zaimsek
 - 18 vrsta Tomosovega avtomobila
 - K- 1 gora v Švici
 - 4 Urška Rode
 - 7 junak pred Trojo
 - 14 obrambni nasip
 - 19 Anton Dermota
 - L- 1 član ustanovnega odbora OF v Ljubljani (Tone)
 - 12 začetnici imena in priimka člana ZIS in KPJ letos je praznoval 60 let
 - 19 kratica nekdanje radijske industrije iz Niše
 - M- 4 ime igralke Gardner
 - 8 varuh domačega ognjišča pri starih Rimljanih
 - 12 izvir — kraj pri Domžalah
 - 19 Anton Ipavec
 - N- 4 krvnik
 - 11 naša politična delavka, ki je letos praznovala 60 letnico — stran neba
 - O- 1 ilegalno ime tovariša Krajgerja, padel na Dobravljah 1943
 - 10 ime tovarišice Marinko
 - 15 upada — se suši
 - P- 1 varnostna služba med NOV v Ljubljani
 - 6 prvi sekretar OF (Josip)
 - 14 Varnostni svet
 - 17 ime tov. Svetinove, organizatorke na kamniškem terenu, tudi udeleženka ustavne konference CK KPS nad Trbovljami.

Tudi norec lahko reče: tako pameten sem, da me nihče ne razume.

Kogar ni med nami, je vsak dan bolj daleč.

Vatka Votek in Filter Filip

